

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

П'ЯТЬ ЦЕНТИ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“: BERGEN 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BERGEN 4-1016 4-0887

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA

FIVE CENTS ELSEWHERE

АЛІАНТСЬКА КОМІСІЯ ВИЗНАЧИЛА ГРАНИЦІ НІМЕЧЧИНИ

Департамент стейту у Вашингтоні проголосив умовини для поведінки німців у передвоєнній Німеччині, на які згодилася аліантська комісія, складена з начальних командантів Америки, Англії, Росії й Франції, на нараді в Берліні вівторок 5. червня 1945. Ці умови оголошено водночас в Москві, Лондоні й Парижі. Умовини обіймають чотири документи, в яких з'ясовані засади й правила, на підставі яких Німеччина буде адміністрована Аліантами.

Головні точки рішення спільної аліантської комісії такі: Границі Німеччини остануть такі, які були дня 31. грудня 1937. році ще заки Німеччина заняла Австрію. Для практичних цілей адміністрації Німеччина буде поділена на чотири смуги, а це: Східня припаде під адміністрацію Советського Союзу; Північно-Західна припаде Англії; Південно-Західна припаде Злученим Державам Америки; Західна піде під Францію. У цих частинах будуть правити військові команданти кожної із згаданих держав.

Смуга „Великого Берліна“ буде занята окупаційною владою складеною із представників згаданих чотирьох держав. Між-Аліантська Команда буде спільно адмініструвати цю смугу. Німеччина не буде мати свого уряду, але у важких справах кожна окупаційна влада буде порозуміватися з іншими і разом вони будуть творити Комісію Контролі.

ДЛЯ ВТРИМАННЯ СВІТУ ТРЕБА МОРАЛЬНИХ ЗАСАД — КЛИЧЕ БОТЛЕР.

„Щоб цивілізація не була знищена і щоб на її місце не прийшов дикунство в недалекий будучині“ — остерігав Ніколас Ботлер, уступаючий президент Колумбійського університету великі й малі держави цілого світу — „вони мусять негайно об'єднатися у міжнародній співпраці. Само існування окремих незалежних амбітних держав із різномірними багатствами, в різних видах і з різною силою, заохочує хіба до боротьби за владу, за силу і за здобутки, а така поведінка нищить оцей світ, в якому ми живемо... Є лише один спосіб, в який можна спинити цей убивчий і винищувальний конфлікт, а це міжнародна співпраця“ — говорив Ботлер. Цю промову вголосив він на закінченню шкільного року до 10,000 студентів.

МОСКАЛІ ДОМАГАЮТЬСЯ ДОВІРЯ ДО ЇХНЬОЇ ШИРОСТИ.

З нагоди застою на міжнародній конференції у Сан Франсиско з причини становища Москви до справи вета для Ради Забезпечки в будучій лізі націй, оприлюднено погляд московської делегації, що народи світу повинні мати довіру до широти Советської Росії і до інших великих потуг як також до їхнього бажання втримати справедливий і тривалий мир. Російський погляд такий, що нема чого побоюватися, щоб яканебудь велика держава надужила своєї сили. Малі краї, на думку росіян, ліпше вийдуть на цьому, коли будуть підтримувати єдність і однодушність великих держав.

Данію прийняли як 50-ту державу на міжнародній конференції.

З нагоди 96. річчя данської конституції конференція Об'єднаних Держав прийняла нових членів у свій склад, а це делегатів Данії. Відповідне запрошення для данського уряду вислав генеральний секретар Алджер Гис.

КОМУНІСТИ ВЖЕ РОЗПОЧАЛИ НОВУ ТАКТИКУ В ЮНІЯХ.

Рой Гудсон, один із комуністичних провідників, діяльний в робітничих юніях, оприлюднив у комуністичній газеті Дейлі Воркер, що овін одобрив нову постанову краєвої ради Комуністичного Політичного Товариства із суботи 2. червня, щоб приступити до революційної тактики.

Ефраїм Шварцман, редактор новинок — „Нюз“, органу відділу 338 юній харчевих робітників в Нью Йорку, приналежного до СЮ, пише, що ця постановка буде мати вплив на поведінку робітничих організацій, над якими верховодять комуністи. Вони викличуть робітничі страйки за „махненням капелюха“ цих верховодів, твердить Шварцман. Це буде залежати від рішення конференції у Сан Франсиско. „Коли Англія й Америка дадуть Росії те, що вона захоче, тоді революційна тактика може бути припинена“, — пише Шварцман. „Коли Росія не дістане всього, що хоче, тоді піде в рух революційна тактика повним розмахом“... Як перший крок в тому напрямі „підуть напади на президента Трумана і на уряд Злучених Держав. Стетініус і Ванденберг опиняться на списку фашистів“.

Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет дістав дозвіл на збірку до \$300,000

Телеграмою до „Свободи“ звідоляє Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет з Філадельфії, що Президентська Допомогова Военна Контрольна Рада у Вашингтоні дала цьому комітету, письмом з 4. червня 1945, дозвіл на збірку і висилку фондів для українських жертв війни в Європі до висоти \$300,000 а також на збірку одягу і харчових продуктів. До комітету наспіли теж нові телеграми з Брюсселі, в Бельгії і з Женеві, у Швейцарії, що положення українських біженців в Європі трагічне і тому вони благають негайної допомоги.

60 МІЛІОНІВ ВОЄННИХ ЖЕРТВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ

За обчисленням воєнного департаменту у Вашингтоні воєнні втрати в теперішній європейській війні досягли числа 60,000,000 людей. Є це найбільші втрати досі знані в історії. Із цього числа около 14,000,000 є вбитих або померлих. Кілько згинulo цивільних людей внаслідок голоду й надтиску з повітря, це докладно годі знати. До воєнних жертв треба зарахувати крім цих, що погинули, ще такі: постійно окалічилих є 5,500,000; ранених, що знову повернулися до воєнної служби є 30,000,000; плинників 10,000,000, отже разом 60 мільонів. У першій світовій війні було всіх жертв 37,000,000, з того числа було 8,538,000 убитих або померлих.

ІТАЛІЙЦІ НЕ Є ЗАГРОЗОЮ СВІТОВОГО МИРУ—ТВЕРДИТЬ ВЕЛЕС

Соннер Велес, бувший підсекретар стейту, радить у черговій синдикуваній статті, щоб Злучені Держави дали моральну й матеріальну допомогу Італії, довели до перевороту правого уряду і піддержали його на будуче. Коли цього Америка не зробить, тоді населення Італії піде або в крайню правому або в комуністичному напрямку — міркує Велес. Коли наше відношення до Німеччини опирається на переконання, що німці це войовничий нарід і тому він є загрозою для миру, то Італійців треба оцінювати інакше, думає автор.

Італійці не хотіли загальом йти до війни, а зокрема вони були противні війні із Злученими Державами, і вони загальом не є загрозою для миру у світі. Треба лише в Італії поставити демократію на місце фашизму твердить Велес.

Чорчил заперечує підбехтування Сирії

У своїй промові перед британським парламентом прем'єр Чорчил заперечив закиди генерала Де Гола, що мовляв британський уряд довів до вибуху в Леванті. Він висказав надію, що пропонувана конференція британців, американців, французів у Лондоні полагодило успішно справу Леванту й заведе там мир.

Зв'язь Чорчила виходила би, що вибух в Сирії треба приписати діяльній французької уряду. Чорчил казав, що французький уряд вислав до Леванту військові скріплення проти остопоги Злучених Держав і Британії.

Донесення з Парижу просто підтверджують цей останній закид Чорчила.

АТЛІ ВИСМІВАЄ ЧОРЧИЛОВІ СТРАХИ ПЕРЕД СОЦІЯЛІЗМОМ

Клемент Р. Атлі, бувший міністер у кабінеті Чорчила з рамени Парті Праці, дав радіом відповідь на промову Чорчила, в котрій Чорчил малював перевагу Парті Праці як панування тоталітаризму й Гестапа. Атлі пригадував британцям, що в Англії Парті Праці вже була раз при правлінню, а прецінь тоді не було в Британії ні тоталітаризму ні Гестапа. Атлі висмівав теж Чорчила за те, що він називає свій кабінет національним. Він закидав, що Чорчилові страхи мохотять не від нього самого, а від лорда Бівербрука, газетного магната.

НІМЕЦЬКІ АНТИ-НАЦІСТИ НАЗИВАЮТЬ НІМЦІВ НЕЗДІБНИМИ ПРАВИТИ СОБОЮ

Група німецьких анти-нацистів, визволених з нацистичних концентраційних таборів, у розмові з американськими газетярками в Неаполі, в Італії, назвала німців нездібними до демократичної самоуправи. В імені групи говорив пастор Мартин Німелер, що німці не люблять мішатися до політики, а люблять віддавати правління над собою іншим людям. Німці щоправда раді, що Аліанти їх визволили епід нацистичного панування, але з того ще не виходить, що вони раді захити під демократичним урядом зо свого вибору.

ТИТО ПРЕ ДО УНЕЗАЛЕЖНЕННЯ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В ХОРВАТІ

Маршал Тіто говорив у Загребі, столиці Хорватії, до групи хорватських священників, котрих він просив подати йому найкращий спосіб для розвязки проблеми хорватської церкви, який малиби взяти під увагу югославські державні збори. Він казав, що югославський уряд хоче завести згоду між югославцями на церковнім полі та що супроти переваги православних у Югославії треба би, аби католицька церква Хорватії стала незалежною від Ватикану, котрий у політичних справах правильно схилився скорше на бік Італії, ніж на бік Югославії.

КОЛИСЬ ТАМ БУЛА СТОЛИЦЯ! — Ось ті румовища і розбиті доми без дахів, що їх видно з фотографічної знімки, знятої з літака, означають те місце, де було не-давно гарне місто Нага, столиця Окінави. Руїни адміністративного будинку, що їх бачимо, це майже одинокі, що ще остало з многих високих будівель.

БОРОГ НА ОКИНАВІ БЛИЗЬКИЙ ПОВНОГО ЗАЛОМАННЯ

Адмірал Нимиц видав про операції на Паціфіку комунікат, незвичайний тим, що він не згадує боротьби на острові Окінаві, а згадує тільки повітряні операції проти корабельних і повітряних баз ворога на суходоземі Азії.

Таке пропущення вісток про боротьбу на Окінаві означає правдоподібно, що адмірал приготував про цю боротьбу спеціальний комунікат. За всякою правдоподібністю, цей спеціальний комунікат донесе про закінчення всякого опору на Окінаві.

Що до цього йде, вказують всі останні донесення з Окінави. Ворог уже видно вичерпав не тільки свої припаси людей, але й свою зброю. Доставляти нову міг би хіба через повітря, але цього йому не дають переважаючі сили американського летунства.

АДМІРАЛ ВИСМІВАЄ СЕБЕГУБНІ ЛІТАКИ.

Віцеадмірал Мічер заявив на конференції з пресою в Вашингтоні, що японська кампанія при помочі себегубних летунів зовсім не приносить ворогові стільки користи, ні нам стільки шкоди, як це говорять ворог. Назагал тільки один процент себегубних літаків успіває досягнути своєї цілі. Коли такий літак ударить об малий корабель, він зробить йому велику шкоду; ударення з великим кораблем корабель багато не шкодить. Самий адмірал пережив атаки таких двох літаків на свої кораблі. Він заповів, що незадовго американська фльота заведе в себе певні міри, які зовсім унеможливають подібні шкоди.

ВЕЛИКИЙ РЕЙД СУПЕРФОРТЕЦЬ НА КОБЕ.

Американські бомбовики „Бі-29“, що тепер займаються консеквентним винищування японської воєнної продукції, вдарили в вівторок на найбільший порт Японії та важке промислове місто Кобе та проризали крізь його середину великий шлях пожежарі й знищення. Вісім бомбовиків пропало підчас рейду. Американська команда відкриває теж, що суперфортеці робили напад чотири дні тому на велике місто Осаку та знищили в ньому пожежарю три й три чверті квадратних миль.

ДАЛЬШІ ПОСТУПИ НА ФІЛІПІНАХ.

Літаки з Філіппинів били по китайських позиціях здовж побережжя Китаю й по острові Формозі. Били теж по японцях на островах Борнео й Тіморі.

На самих Філіппінах американські війська роблять далі поступу проти ворога на островах Люсоні й Мінданао.

ПЕРШІ ЗБОРИ АЛІАНТСЬКОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РАДИ ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ.

На берлінським передмістю Кепеніку відбулися у вівторок перші збори Аліантської Контрольної Ради для Німеччини. Америку представляв генерал Айзенговер, Росію маршал Жуков, Британію маршал Монтгомері, а Францію генерал Жан де Лятр.

Американський представник приїхав літаком із Франкфурта на летнище Темпельгоф, де його привітали представники Червоної Армії американським і советським гимном, та звідки він поїхав через південно-східні передмістя Берліна до головної квартири. Здовж їх дороги всі дома були прибрані прапорами американськими, російськими, британськими й французькими. На вулицях цивільного населення не було, а були тільки російські вояки й військові поліцайки. Тільки на деяких перехрестях стояли купки німців.

Збори відбулися дуже коротко й церемоніально. Підчас них генерал Айзенговер говорив на советським радіо з Берліна про заслугу Червоної Армії для перемоги над Німеччиною. Генерал ще того самого дня вернувся до своєї квартири в Франкфурті.

НЕМА ЗГОДИ ЩОДО ВОЄННИХ ЗЛОЧИНЦІВ.

Лорд Райт, предсідник аліантської комісії для воєнних злочинців, дав до зрозуміння, що великі потуги ще не погодилися на процедуру судження німецьких воєнних злочинців. Не тільки нема згоди між Советським Союзом, з одного боку, та іншими потугами, а другого, але навіть самі британці ще не знають, наприклад, чи судити Герінга звичайним цивільним судом, чи військовим. Комісія не знає теж, чи класифікувати як воєнні злочини стріляння моряків розбитих субмаринами кораблів. Райт уважає брак згоди між потугами неважною справою.

На лісті злочинців воєнних поставлено теж Геса, нацистичного провідника, що свого часу прилетів до Англії.

Аліантські агенти ще далі глядають за нацистичним міністром заграничних справ Рібентропом. За останніми здогадами, він може вкритися в Лондоні.

Англійські газети подають подробиці арешту британського підданого Вільяма Джойса, що робив для нацистів пропаганду радіом і був відомий серед британців як „Лорд Го Го“.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ,

чому не користати з оголошень знаменитих нагод для збірки, поданих у оголошеннях нових робіт у „Свободі“?

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подписки на три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
Число в суботу (з англійською частинкою):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На шість місяців	\$1.50	Six months	\$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Чого американський нарід не затвердить

Не дуже то добрі вісті надходять з міжнародних наряд у Сан Франсиско. Що там є всілякі тертя, це знаємо. Та як є у дійсності, годі точно знати, а тим самим тяжко витягнути з них якісь об'єктивні висновки. Бо що тертя при тому роду міжнародних нарадах мусять бути, це природне. А крім цього в Сан Франсиско об'єднують інтереси мало що не 50 держав! Отже те тертя є тут особливим. Зате замітимо у тих усіх тертях і дискусіях є те, що при розв'язуванні різних проблем найбільше реакційне становище займають Совети, змушуючи ще й американців цим потакувати. Саме тепер советська делегація ставить такі вимоги, що спрямовані до того, щоб створити в світі щось таке неначе диктатуру трьох потуг, чи там п'ятьох, коли брати справу формально. І то на те, щоб об'єднати залізним обручем більші чи менші держави і народи, що були у тій диктатурі не вільними державами чи народами, а просто поневолені. Так принаймні розуміють нові вимоги Советів ті середні чи малі держави, що мають своїх заступників у Сан Франсиско, як і ті, що з різних причин в цій конференції не беруть участі.

Що такі побоювання глибоко узасаднені, виявилось саме тепер, коли пішов спір за те, чи буде могла відбутися в пропонуваній Раді Безпеки дискусія над заляганнями якоїсь держави, якщо одна з п'ятьох потуг заявиться проти такої дискусії. Одинока советська потуга заявила за те, щоб кожна з тих потуг могла заветувати таку дискусію. Це значить, що якщо вона заветує, то дискусія не могла би відбутися навіть якби всі інші чотири потуги були за таку дискусію. Річ очевидна, що Совети не є такі наївні, щоб не знати, що така дискусія скропилася би в першу чергу на них. Вони добре знають, що поспішали би різні жалі збоку різних держав і народів, що їх Совети „звільнили“ чи держат здавна у ярмі. Якжеж тоді їм допускати прилюдну дискусію над такими жалями? Правда, не так то легко було б в такому випадку видерти з советського царства таким жалям. Та Совети налякані вже навіть тим, що якщоб повстала справжня нова Ліга Націй, то могла би бути прийнята теоретична можливість однієї чи другої „сфедерованій“ советській державі, чи „заприязненій“, чи якось народова, чи там „національної меншини“, віднести до кривдою до цього міжнародного тіла, що мало би берегти в світі спокій й полагоджувати різні недомагання і жалі мирним способом.

Певно, що такі жалі могли би бути не тільки проти Советів, але й проти інших держав, та видно, що Совети таки найбільше бояться того, що могла би бути в світі публична дискусія над тим, що в них діється, чи як вони поступають з державами і народами. Звідси і советське вето.

Та так є, що на це советське вето не дають згоди ні Америка, ні Англія. Америка не дає, бо просто не може інакше поступити, знаючи, що американський нарід цього не прийме, навіть, якщо американський уряд чи американська делегація тепер уступили. Ось і тому звернулися тепер Америка і Британія просто до Сталіна, щоб Совети уступили з свого становища в Сан Франсиско.

ЗА ПОПРАВУ ДОЛІ ФАРМЕРА

У конгресі підготовляється тепер широко закреслена законодатна акція, що має на цілі підняти рівень життя фермерів. Відноситься вона в першу міру до мешканевої справи фермерів, але зачіпає теж і інші ділянки, ба навіть справу власності фарми. Звісно, такі справи не набирають широкого розголосу, і вістки про них не дають новинки на першій сторінці газет, але не дивлячись на те, вони мають переважно значіння для людського життя й заслуговують на поважну увагу широких кругів населення.

Щодо мешканевої справи фермерів, то порушення її могло би викликати зараз на самому вступі шире здивування, головне серед мешканців міст. Як вони почули би це, що при обговорюванні справи фермерських мешкань хтось уживає фрази „фарм сломс“, себто говорить про нуждарські мешкання на фармах, то пересічний мешканець міста просто руки розвів би, гейби йому хтось хотів говорити казки, владуючи, що говорить йому чисту правду. Тимчасом якраз такої фрази вживає й федеральний Департамент Рільництва й „Федеральна влада для публічного мешкання“, котрі на спільку займаються справою мешкань для фермерів. Кажуть вони, що інакше й не можна назвати тих старомодних домі, що нині в багатьох фермерських околицях є правдом. Такі доми йноколи називають „кабінами“ („кебінес“), а інколи такі просто доми („гавзиз“). Служать вони звичайно за мешкання для фермерів-арендарів, але часами й для фермерів-

власників. Уживання їх на тільки поширене, що усунення цих мешкань з ужитку згадані дві федеральні влади вважають загальною національною суспільною справою. Як їх усунути, для цього вже вироблено зовсім виразні проекти. За одним таким проектом, Департамент Рільництва мав би викупити всі такі фермерські доми по далеко від людських центрів „положених фермерських округат та виставити на їх місце нові будинки. Такі доми уряд мав би потім винаймати фермерам за низький рент. Наймаючи доми фермерам мав би уряд при тому давати нагоду ставати повними власниками таких домі, так що амбітні й талановиті фермери могли би остаточно ставати „власними босами“. Мало би це робитися в цей спосіб, що частина ренти, плаченого таким фермером, мала би зараховуватися фермерови на рахунок його виплати ціни купівлі.

Цей план, зовсім природно, вимагає поважного фінансування. Фонди на це мав би достарити федеральний уряд. Велика частина цих фондів часом мада би вернутися назад до федеральному скарбу. Видаванням цих фондів мало би зайнятися якесь федеральне бюро, правдоподібно Департамент Рільництва. Ці всі справи мусять бути унормовані відповідним законом, і власне над подробицями такого проекту йдуть тепер розслідування експертів та публічні дискусії серед людей, зацікавлених у цій важкій суспільній справі. Нема сумніву, що Америці це буде корисно для цілого краю, як такий закон буде ухвалений і введений у життя.

Микола Чубатий.

Чи не пора американським українцям забути про партії?

II. Теоретично комуністи українського роду могли би як у других народів бути однією із партій українського народу, однак своїми зв'язками та залежністю від Москви, головного противника українського народу, комуністи українського роду як група, що стоїть на услугах противника українського народу, з природи відносин українсько-російських, не може бути уважана за партію, себто частину українського народу, а тільки за групу людей, що стоїть вже в таборі противника.

Сказане відноситься теж до комуністів білоруського роду, литовського, естонського, латиського чи теж фінляндського. Одним словом, де нація стоїть у боротьбі з Росією

за існування, там комуністи тогож народу стоять на службі національного ворога і тому не можуть входити за частину тогож народу, за звичайну партію. Від партії народу муситься домагати принайменше солідарності у справах самого існування народу.

Старокраєві партії та американські українці.

Ще до теперішньої війни на терені Америки та Канади існували мало не всі ті самі партії, що існували в краю та на еміграції в Європі. Були тут за морем і українські соціалісти, і українські есери, були теж гетьманці, націоналісти та ліберальні демократи. Одним словом на терені Америки мали представників досліди всіх старокраєвих партій й то

не тільки в початках свого еміграційного заморського життя, але навіть по довгих роках свого побуту в Америці. Річ природна, цей поділ на українські партії не входив тут в ніяку колізію з американською чи канадською лояльністю американських українців різних партійних уподобань, бо ні Америка ні Канада не мали, не мають і в майбутності теж не матимуть ніяких протилежних інтересів, якщо український рід буде господарем в Україні. З тої теж причини приналежність американського українця до такої чи другої української партії не стояла у ніякому зв'язку з лояльністю та відданістю приборній батьківщині. Однак не правди діти, існування серед американських українців партій, що суто зв'язані з порядкуванням життя серед українського народу в Європі чи з ціллю порякувати майбутню українську державу, виглядало досить нелогічне та неконсеквентно.

А всеж таки партії серед американських українців існували мало не до останніх часів, а партійні заїлості були нерідко дуже високі. Поміж поодинокими партійними групами була доволі солідна група. Хоч по правді, це було Шекспірівське „багато галасу за ніщо“, бож як можна було на терені Америки ділитися та ворогувати за це, чи Україна має бути націоналістична, есерівська чи гетьманська? Протягом річ спорили та гризлися між собою американські соціалісти, есери, націоналісти, гетьманці, прийнявши горизонтальною лінією американських держав, наділі не мають ніякого права вмішуватися в це, чи українці в Європі на винадок щасливої конюнктури мають мати в Києві гетьмана чи націоналістичного лідера. По сторонньому такий поділ на українські старокраєві партії видавався цілком перестарілим та нелогічним.

Найстрашніша в світі війна та українські партії.

Ці самі соціологічні студії над життям націй вказують, що національні чи релігійні переконання люди міняють тільки по якійсь поразковій події в їхньому житті, себто по якійсь моральній потрясінню, бож це правдивий перелом в духовному житті людини, що жила досі по своїх переконаннях.

Натомість партії самі звичайно рс биваються, зникають, зливаються по переломових подіях в житті збірноті. Для прикладу такою подією є теперішня світова війна. Немає ніякого сумніву, що теперішня світова війна стала теж такою подією в житті українського народу; вона перекинула догори ногами всякі партійні догми, ставлячи життя українського народу в Європі у нове положення, для якого

старі передвоєнні партії не мають досліди ніякого примінення.

Там в старім краю, на рідних землях, зайшли такі основні перемиї в політичному, економічному та соціальному житті українського народу, що даліше існування передвоєнних партій там на рідних землях стало беззмисловим, а щож доперва говорити про американських українців, громадян чужої країни.

Для прикладу наведу один чи другий факт з дійсного життя. Яке, наприклад, примінення може мати нині в Україні партія соціалістично-революціонерів, себто партія аграрних соціалістів, коли вся земля в Україні, оскільки не є, то в найкоротшім часі буде соціалізована, а приватна власність зникла. Така партія є вже засуджена на повне безробіття, а її даліше існування безміслє.

Так само для прикладу наведу другий факт. Яке, наприклад, примінення може мати гетьманська партія, коли по теперішніх подіях на українських землях встановлення влади гетьмана є цілком безнадійним та неможливим. Таке саме можна сказати й про інші українські партії. Яке примінення можуть мати серед американських українців націоналісти, коли створення націоналістичної української держави є прямо утопія в тих обставинах, в яких ми живемо. Таке саме можна сказати про всі політичні угруповання серед українського народу. З того виходить, що там серед європейських українців мусить наступити криза в укладі довоєнних українських партій, якщо їхнє життя має мати якусь логіку та консеквенцію, а щож доперва серед американських українців.

На терені Америки консервувати нині партійні вивіски, то вже таки цілком нерозумно. Щож проте лишається нам серед нових часів та нових обставин? Українська земля вся нині під Советською Росією. Існує, правда, українська республіка; вона навіть добула місце в Об'єднаних Державах, але це все не може нам закрити діїсного стану річей, що нині української держави ще нема, та що за неї треба усім українцям, що думають категоріями зрілого народу, далі боротися як за правдиве визволення українського народу. Перед українським народом доперва боротьба за українську державу. Тому, по моїй думці, серед американських українців може існувати тільки одна лінія партійного поділу — на тих, що є за повну самостійність України та тих, що мають надію, що Советська Росія сама скоро перейде еволюцію в напрямі якоїсь дійсної автономії України. Такий поділ українського громадянства в Америці відповідає теж

американським ідеалам незалежності всіх народів на світі, тому американські українці, громадяни тої країни, орієнтуючись на самостійність України не відходять від американських ідеалів волі для всіх народів. Другі, що сподіються чуда, шукають компромісу з американськими ідеалами.

Українські комуністи, які сліпо стоять тільки на услугах Москви, нині головного противника українського народу, так само як допер не можуть далі ухититися за українську партійну групу, тільки за групу квіслінгів серед українського народу в користь противника. Потрапили українські комуністи натільки унезалежнитися від Москви, щоб могли повести боротьбу з російським централізмом за правдиву автономію України, тоді вони могли стати українською партією федералістів.

Муром, що відділяє українських комуністів від рідного народу, не є їх комунізм, як економічна система, а тільки їх повна залежність від головного ворога української нації. А це вже ясно кваліфікує, що комуністи українського роду не могли би бути в таких стані живою частиною українського національного організму. В змаганні поміж Україною та Росією йде за забезпечення національного існування та за життя українського народу як господаря на рідних землях. Економічна система, яка має запанувати у вільній Україні, це річ другорядна, бо українці це нація, що перед колективізацією Советів була демократичною у практичному своєму житті, а не в теоретичних міркуваннях.

У всякому випадку перед американськими українцями стоїть потреба поважної застанови, чи старий довоєнний партійний поділ нині ще має рацію існування, чи він має сам у собі вже якусь логіку. Практичне життя нації ніколи не може йти всупереч засадом простого розуму. (Кінець).

КОЖНИЙ СВИДОМІЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

КУПИТЕ ВОЄННІ БОНДИ

ОЛЕКСАНДЕР ЛУГОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з імігрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературнім Конкурсі У. Н. Союзу).

19)

(Всі права застережені)

— Ви всі так розхвалюєте „екстра-генк“. Чомуж ви не пішли на той „генк“ працювати? — почав допитувати, вже він.

— Знаєш, — зам'явся вуйко. — Екстра-генки формуються перед самою кошовицею, щоб на осінні всі дороги впорядкувати. Соткиж тисяч вагонів ошениці везимуть в осінні на схід. Ми от, і чекаємо. Скоро тут один набиратимуть...

Вуйкові слова виглядали на правдиві, про сотки тисяч вагонів пшениці особливо. З забитою думкою головою пішов Безхатний до авта. Штенфліхт вже ждав на нього.

— Ну, ходім, перекусимо, та поїдемо.

— Дякую, — вимовив Безхатний зм'яшено. — Я, знаєте, хотів би поїхати на залізницю працювати, на екстра-генк — говорив повільно, на фермерів не дивлячись.

— Чи ти згурів? — видивився на нього господар. — Де ти під що пору екстра генк найдеш? Всі вже відійшли давно. І на кожному, як що працює сотка людей, то певно п'ятдесят голодних безробітних по корчах сидить, жде, може кого наглядати з роботи наженуть. От, ходи їсти, та поїдемо додому.

Безхатний відмовився. Як

його Штенфліхт не вмовляв, він вперся на свійому. Нарешті фермер погодився:

— Шкода мені тебе, хлопче. Колиб ти був моєю ріднею, я тебе і перетріпав би, а не пустив би. Силомиць задержувати тебе не хочу. Поїдь, попрацюй шастця. Не знайдеш нічого — приїзди просто до мене, або зателефонуй з міста. Не соромся. Тобі певно наговорили оті волоцюги, що ніде не хочуть вже працювати, а ти й повірив. Їдь, переконайся. Але раз кажу, не соромся, повертай хоч на живню до мене. Ми всі якось так з тобою звикли, що тяжко буде до іншого привикати. Ех, хлопче, яка ти ще дитина! — додав мовчавши. — Та щож... Ходи, я виплачу тобі за роботу...

В ресторани відчислив сімдесят доларів за два місяці і сорок доларів за корчування. — Це за те, що корчував, а це по трицять п'ять доларів місячно, за два місяці. Пере-

числи! — підсунув купу баннотів до Безхатного.

Цей горів з сорому, що повірив наклепам. Рад би вже був зістатися, докрав самому собі, поривався чистосердечно все Штенфліхові розповісти, попрохати вибачення і їхати додому. Але язик відмовив послуху і замість прохати пробачення, Безхатний прохав привезти до міста його річи й залишити на попередній квартирі. Промайнула думка — коли Штенфліхт за ним жалуватимуть, то річи у них зістатимуться і буде причина хоч в осені до них заїхати. Промайнула і погасла. Адже він дав ясний розпорядок — привезти річи до міста. Змінювати слова — так старий догадується, що він не хотів би вже від них відходити. Ні, краще хай буде те, що буде!

Широ попросився Штенфліхт з Безхатним. Вмовляв не соромитися й сміло вертати, коли роботи на залізничі не найде. Безхатний чув, що не

вернеться, колиб йому з голодом вмирати приходилося. По недосвідності він з а в и н и в. Чейже Штенфліхт здогадався, що йому могли наговорити безробітні. З якими очима він показавсяб у них? Позичати очей у Сірка — знов же не вмів. Може до них вернутися тільки тоді, коли стане їм рівним матеріально, коли здобуде незалежне від нього становище. Верне не на роботу, а по дівину! Певно, як що вона його до того часу пам'ятатиме, не зустріне іншого, практичного.

Коли відїжджаючи Штенфліхт з гореччю в голосі сказав: — Ну, гарну новину везу для своїх! — Безхатного наче ножем в груди хто вколвав, так заболіло. Готов був заплакати з жалю на себе і свій недосвід, але... Сухо прощався це раз, може і на завжди. Дивна і горда людська натура!

І поїхав Остап Безхатний! Поїхав на скитання, нужду, поневірку. Праця у Штенфліх-

тів стала одиноким ясным промінем на довгі роки блукання по країні чорної нужди і болів. Не раз кляв отих безсовісних, що так зрадливо покористалися його недосвідністю, довірям до людей. Втраченого, однак, жаліями не повернеш.

Не мало пробував він в пошуках за роботою. Сколесив всю південну Манітобу й Саскачеван, видав дві третини всіх грошей на саму їзду і на чейсь білий блудний син повернувся назад. Не за тим, щоб вертатися до Штенфліхів, але забрати свої річи і їхати в північні ліси. На квартирі господаря зустріла його слова:

— Десь ви причарували своїх шведів. Адже вже чотири рази приїздили, питалися за вами.

— І що казали?

— Казали — господином замялася, — Штенфліхт казав телефонувати, так він зараз приїде.

— Мабуть не те, — сумнівно

похитав Безхатний головою. — Ви зам'ялися...

— Та мені що, хіба то моя справа? — заговорила господиня байдужо. — Казав, що всі за вами сумують наче за рідним. Сподіються, що повернетеся. Робітників до сина вже наняв, та для вас завжди місце найдеться. Ну, й робота буде легка...

— Не можу я вернутися, хоч як бажало того. Мені сором показатися їм на очі. Мені наговорили тут безробітні нестворені річи, а я й повірив, — і він розповів про свою розмову на стайні.

(Дальше буде).

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛОБ ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКОЮ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧИТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ.

Іван Бодруг (Канада).

Після Першого Великодня в Канаді

У статті про „Перший наш Великдень у Канаді“ я вже розповів читачам „Свободи“, як наші канадійські імігранти зачинали своє життя в кольорі Давидові, та як ми там святкували той Великдень. А тепер стану розказувати далі про господарський та культурний розвій наших імігрантів у Канаді, себто про наше минуле на канадійській землі.

На схилку врочистого дня.

Серед гутірок між старшими людьми та серед веселих забав нашої молоді під Білим Хрестом серед пущі, й не стямилась громада, як скоренько проминув цей Великий, Врочистий День. Сонце от-от докачувалося до верхів Качих Гір.

— „Пора би нам уже телепатися до дому, панове газди тай газдині“ — озвася з гурту старий господар, Матвій Голінатий, що в старім краю був вибраний радним, та раз мало що й на віта не поклада його громада.

— „Айкже! Збираймося в пугерію“ — сказав другий імігрант.

„Але ший мусимо вперед стегнути з воза стару Настю, най си поклонит своєму Максимови в могилі, та най си помоли за його душечку, та най си з ним поговорит та най си виплачеш, бо й ніколи очі не вісахють, видколи вин у мер“.

Почули цю мову Настині у нукі, здорові легіні, пішли за раз до воза, розкутали бабусю, з ліжників, засиділи обережно додолу тай повели її на могилу покійного діда Максима.

Уклалася бабуся у ніг могилі, перехрестилася, схилила окутану голову до самого гробу тай зразу шептала молитви, а далі як не заведе старечим болочним голосом:

„Та ти ний, Максимку мий солодечкий, за цілий вік ніколи й пальцем не вдарив, такесь ний шинував.“

Ти за своєв Настев бувбис у ватру скочив та бис її живите своїм серцем заступив вид усьїкої причкы, вид усьїкого нещастя... Максимку мий срибненький та мий золотенький на шьос ний завіз у ці безвісти тей ес ний осиротив. А я тут не маю з ким жити, ані до кого заговорити, бо наші діти своє право мають... На шьос ний си відрік на старість у цій безчынній та темній Канаді... Озми мене до себе, Максимчкы мий коханий, та приглуб ний до себе, бо ний за тобов серце болит, світобкы Божого не видю...“

Ридала бабуся тай сиділа на могилі. Підбігли до неї люди, взяли на руки, як дитину, понесли та поклали на віз у м'ягке сіно, а старша невістка дов-

генько коло неї заходила, ним привела бабусю до пам'яті, аж нарешті сказала до своїх: „Вже виджила! шьисте маємо, цю не мемо везти мерца до дому, а витак суди го везти назад у такі робучі дні“...

Після цієї прикрої події старі й молоді громадяни, покотились білому хрестові, почали відходити кожне до свого воза, запрагати „тыгло“ та відіздати до своїх домів на всі сторони від білого хреста. На гробах блимали горючі свічки. От і по празнику!

Сонечко давно вже покотилося за верхи Качих Гір, потахла вечірня зоря, темрява окутала дикий світ, а з далеких доріжок, на кольоні, до білого хреста іще долітали цілющі дисканті святої пісні, Християнської надії: „І сущим во гробіх живот дарував!“

Пора веснувати.

Непривітні згарища лісів немов вижидали тепер людських рук, аби поскидали на купи попадали недогарки дерева, повикорчовували пеньки і все тее попалили на місцях та приготували земельку до першого орання.

У Світлу Середу закишіла праця коло кожної імігрантської хатини. Чоловіки й жінки з гуртами своїх дітей (а дітей у наших імігрантів не бракувало!) шодня, від ночі до ночі, як мурав'ї працювали, скидаючи в костирі та спальною обгорене ломача, кожна родина на своїй фармі. При тій роботі усі вони виглядали такій обвуглені та такі чорні, як і ті голівні, що їх з поля прочищували. Тільки, бувало, білими зубами поблизкують при розмові та, виспівуючи, „Сагайдачного“ або „Качурика“.

При тій роботі, та ще на свіжій повітрі, нікому з робітників не бракувало доброго апетиту до їди.

Василиха Підгірна уміла знаменито пекти та варити... На снідання, бувало, подасть на стіл варені зайчики з колешено, а на обід печені зайчики з пирогами, а вже на вечерю, то мусіла бути душенина з зайчиків, запражена мукою з салом та цебулею і макітра галушок або свіжий малай. А до того вона, було, варить раз варениці; раз колешу з салом, а в пісні дні пісню, аби душа була чиста.

За те кожної неділі грудка гарячої колеші перед кожним з нас при обіді мусіла бути завершена печеною качкою або „куропаткою“.

Після такого обіду Василь любив хвалити свою дружину: „Алеж ти, мой, кухарка! Аби ти си руки свитили. Так сми си пидрепжив, шьо аж ний в геліві вижил!“

„Видихай здоров!“ відповідає

Анна. А, звернувши бесіду до мене, каже: „Пане професор! А доцїгайтеж ви. Аби Вас Бог доцїгав. Абих дурно не вікідала працу. Не дивітси на мого старого, бо він лиша не має, аби приприсив когос другого. Він коби сам натевкавси. Я вас прошю, доцїгайте ко! Ви си ниньки такі добре налаждали по болотах за тими качьками, то вам належитси“.

Сполудня на Ознесіння Господне знов навідався до Василя Юрко. Але цим разом не сам, а з цілою своєю ріднею. Бо, хоч Юрко був найближчим сусідом Василю, то всеж таки ходити на відвідини, один до одного, по півтора милі туди й назад, і марнувати робочий час, не булоб розумно.

Обидві рідні стрінулися перед хатою у Василя, поздоровалися по звичаю тай посадили собі на впису під вікнами, і стали розмовляти:

Юрко: „Я, куме, й очам своїм не вірив бих, йик бих не видів кілько ти вже собі фарми вицїстив. То буде, брїи, ци не ший раз так за багато, йик ти мав ділячини в старім краю“.

Анна: „Де ви си, кумку, взяли! Хіба наш город у краю був такий дуже маленький?“ А подумавши хвилину: „А може й правда. Ану, Андрійку, озми плиту та шпурни нев звідцї аж на тот бік, ци докинеш; бо дома ти перекидав наш город каменем аж у Лукинів сад. Ци тїмшиш?“

Синок Андрійко, знайшов камінець, розмахався і кинув ним шосили в напрямі на той бік вицїщеного поля, але камінець не долетів далше як до половини того простору.

Юрко: „А шьо? Цим ти не казав, шьо вдвое маеш більший город, йик ес мала в старім краю“.

Василь, підсміхаючись з удовільня, озвася: „Може Бог даст, шьо ший тут доробю, бо в краю будишми з Аннов більше панцкими наймитами, йик своїми газдами.“

Ший абих си, Юрку, оцу стареньку вікнїчав, тей зараз іду на роботу, може бих отїгси на йикий фіст, абих пригнав у осени 'д хати на зиму“.

Юрко: „Абис без мене не йшов на роботу, бо бих си гнівав. Підемо разом, лиш си трохи оба обробимо. А куди хотївбис піти на роботу, ци аж до Брендону, ци тут дес ближше...“

Василь: „Показував ми поштар на малі тей на мігі розказував, цю тоту колію з Дафїну будут гет доробити аж до границі „Саскачевану“, то шьоб більше йик сто миль маюї і цего літа поставити. Підемо на екстра „генік“, тей мемо робити, доки властси, а йик ні, то пидемо на жнива до Брендону“.

Юрко: „А ви, жинки, вже видтепер міркуїтеси, йик мете самі без нас газдувати. Треба буде вам з дітьми городи вікопати тей понасаджувати мандибурки, фасоль, гороху, огирків, капуста, цибулі й чяснику до студїнцу, абисте нас мали чым частувати йик вернемс з роботи, тей у зимі аби сми мали все своє до хліба“.

Юриха: „Ти тим не журиси, ікос ми з дітьми повеснуємо, лиш шьо самим нам буде тут страшно лишнитси, бо, ади, й вовки й медведі ночами шибайотси по фармах“.

Андрійко: „Пан професор казали, шьо нам лишт свій „райфіл“, а я з того райфіла так стрільню, шьо сми зайца на сто кроків уцїлив. А ек бих уздрів вовка або медведя дес на фармі, то пустю в него кулю тей му амінє зроблю“...

ЩОБ СПОВНИТИ ЯКІСЛІД ОБОВ'ЯЗКІ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ, БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВ'ЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВ'ЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОІХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

СТЕМФОРД, КОНН.

На поміч Америці і Україні.

Щоби приспінити перемогу над всіма ворогами Америки, українці міста Стемфорду беруть громадну участь теж і в сімейній війні. В тій цілі є визначений один спеціальний день для українців на закуплю воєнних бондів. Наші дівчата під проводом пані Анни Нагірної будуть продавати бонди в п'ятницю 15. червня від годі 11 до годі 5. пополудні, в будинку Тавн Гол. Тому проситсья всіх зі Стемфорда і околиці купувати додаткові бонди в той день, а через те поможемо не тільки нашій державі, але й самим собі. В попередній позиції закупили українці бондів додатково на \$7,000, отже в цій позиції булоб побажанням ту суму перевинити.

Крім цього мусимо пам'ятати також і за наших терплячих братів, які змушені були опустити рідні міста і села і тиняться по чужих краях. А країні і чужі і знищені війною, отже не багато можуть допомогти нашим людям і тому всі українці цілої Америки повинні дати як найбільшу поміч тим, між якими може якраз знаходитсья особи з родин, кождо з нас. І тому в тій цілі відбулись наради представників наших громад з цілого стейту дня 25 березня в м. Нью Гейвен, де ухвалено зарядити збірки грошей і одіжи після плану Українського Допомогового Комітету в Філадельфії. В тих нарадах брали участь чотирох делегатів від тутешніх відділів У. Н. Союзу і „Провидіння“.

Після повероту з наради оба підписані секретарі відділів зайнялись збіркою грошей і продовж квітня і травня зібрали \$131, які вже вислали до Комітету. Збірка продовжа-

ється далі і тому проситсья тих, які обіцяли, щоби доручили свої жертви підписаним, або передали до парохії св. Володимира, де відбуваються збірки на ту ціль в першу неділю кожного місяця. Кождий жертводавець отримає посвідчення від Комітету в Філадельфії.

Тут подаємо спис жертводавців: по \$5: о. Бабак Н., Блашук В., Вальчук Павло, Дорош І., Дмитерко Р., Зап Г., Карий В., Капустинський Г., Кругляк А., Коривчак С., Кулягавич К., Мацелюх Т., проф. Микитяк А., Хома П., Черковська А.; проф. Іванчук Я. \$3; по \$2: Бартошак О., Корінь К., Круліковський П., Хамуляк Х.; по \$1: Брєян В., Малкович М., Матрафіл М., Мацелюх В., Сливинський М., проф. Стецки М., Шавинський П., Чмир В. — Не подається тих, які зложили \$37, бо вони вже були подані в „Свободі“ з 1. травня.

Крім цих жертв вислали давніше по \$10: відділ 350 У. Н. Союзу, відділ 108 „Провидіння“, Укр. Амер. Горож. Клуб і о. ректор Гриньох С.; по \$5: Процько Н., Михайлишин І. і Сидяга В. — Так що всього вислано зі Стемфорда до Комітету \$186. На ту суму цілє висладо з парохії \$81 до Еп. Ординаріату в листопаді 1944.

Збірка одіжи розпочалась 23. травня і перший транспорт вже висладо до складниці Комітету в Нью Йорку. При збірці і пакування помагали проф. Нагірний Михайло і Михайлишин Ілько.

Просимо секретарів громад нашого стейту подати теж короткі звіттовлення з дотеперішньої праці.

І. Михайлишин, секр. 350 від. У. Н. Союзу.
П. Луків, секр. 108 від. „Провидіння“.

З Домашнього Фронту

„АМЕРИКАНСЬКІ РОБІТНИКИ ПРИСПІНИЛИ КОНЕЦЬ ВІЙНИ“ — МЕКНАТ

ВАШІНГТОН. — Голова Воєнної Комісії Людської Сили, Пол МекНат, зробив наступну заяву:

„Світ радіє з того, що війна в Європі скінчена. Однак ми повинні пам'ятати, що вона тільки на половину виграна.“

„Ті великі зусилля, які помогли перемогти нацистів, тепер треба повернути в другу сторону і приспінити перемогу на Тихоокеанському терені війни.“

„Так довго як життя наших збройних сил на Тихому океані є zagrożене, американські робітники на домашньому фронті за них не забудуть. Ми думаємо виробляти зброю до тї, поки військовий провід не скаже нам, що має її досить.“

„30,000,000 робітників вільної Америки приспінити кінець війни в Європі. Коли німці піддалися, то вони піддалися не лиш нашим збройним силам на фронті, але й нашим робітникам на домашньому фронті.“

„Вашінінці, які помогли перемогти нацистів, тепер треба повернути в другу сторону і приспінити перемогу на Тихоокеанському терені війни.“

„Так довго як життя наших збройних сил на Тихому океані є zagrożене, американські робітники на домашньому фронті за них не забудуть. Ми думаємо виробляти зброю до тї, поки військовий провід не скаже нам, що має її досить.“

„30,000,000 робітників вільної Америки приспінити кінець війни в Європі. Коли німці піддалися, то вони піддалися не лиш нашим збройним силам на фронті, але й нашим робітникам на домашньому фронті.“

„Вашінінці, які помогли перемогти нацистів, тепер треба повернути в другу сторону і приспінити перемогу на Тихоокеанському терені війни.“

„АМЕРИКАНСЬКІ РОБІТНИКИ ПРИСПІНИЛИ КОНЕЦЬ ВІЙНИ“ — МЕКНАТ

ВАШІНГТОН. — Голова Воєнної Комісії Людської Сили, Пол МекНат, зробив наступну заяву:

„Світ радіє з того, що війна в Європі скінчена. Однак ми повинні пам'ятати, що вона тільки на половину виграна.“

„Ті великі зусилля, які помогли перемогти нацистів, тепер треба повернути в другу сторону і приспінити перемогу на Тихоокеанському терені війни.“

„Так довго як життя наших збройних сил на Тихому океані є zagrożене, американські робітники на домашньому фронті за них не забудуть. Ми думаємо виробляти зброю до тї, поки військовий провід не скаже нам, що має її досить.“

„30,000,000 робітників вільної Америки приспінити кінець війни в Європі. Коли німці піддалися, то вони піддалися не лиш нашим збройним силам на фронті, але й нашим робітникам на домашньому фронті.“

„Вашінінці, які помогли перемогти нацистів, тепер треба повернути в другу сторону і приспінити перемогу на Тихоокеанському терені війни.“

„Так довго як життя наших збройних сил на Тихому океані є zagrożене, американські робітники на домашньому фронті за них не забудуть. Ми думаємо виробляти зброю до тї, поки військовий провід не скаже нам, що має її досить.“

„30,000,000 робітників вільної Америки приспінити кінець війни в Європі. Коли німці піддалися, то вони піддалися не лиш нашим збройним силам на фронті, але й нашим робітникам на домашньому фронті.“

„Вашінінці, які помогли перемогти нацистів, тепер треба повернути в другу сторону і приспінити перемогу на Тихоокеанському терені війни.“

ПОШУКУЄМО 445 ЖЕРТВОДАВЦІВ по \$100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ“ НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода“, орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенності в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участі в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як \$100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи“ на допомогу українським жертвам війни зложили:

54) Український Відділ Несеїня Негайної Поміч. Інк., Нью Йорк, Н. Я. \$100.00
55) Корект Лондрі Ко., Норт Арлінгтон, Н. Дж. 100.00

Разом \$ 200.00
Попередньо проголошено 5,300.00

Разом \$5,500.00

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто доларів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу“, на таку адресу:

SVOBODA Jersey City 3, N. J.

P. O. Box: 346.

К. Дейвіс, заявив, що люди, які горіти в огрівачі, тоді треба його приспособити так, щоби він функціонував. — ОВІ

МІГУЛЬ СЕРВАНТЕС

ВИСОКОДУМНИЙ РИЦАР

ДОН КІХОТ

ІЗ МАНЧІ

Фантастичне Ілюстроване оповідання в двох томах.

Ціна за оба томи \$1.00.

Замовлення wraz з належністю слати до:

„SVOBODA“

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

З Канади треба платити тільки американською валютою.

УВАГА! БЕЙОН, Н. ДЖ. УВАГА!

МІСЯЧНІ І ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

ЧЛЕНІВ ВІДДІЛУ 213 У. Н. СОЮЗУ

відбудуться:

В П'ЯТНИЦЮ, 8. КВІТНЯ (JUNE 8, 1945)

в годині 7. вечір

В У. Н. ДОМІ, 33 ВЕСТ 19. ВУЛ., БЕЙОН, Н. ДЖ.

На ці збори повинні прийти всі члени, бо крім біжучих відділових справ ми обговоримо на цих зборах також іще інші важкі організаційні справи. В організаційних справах буде промовляти організатор У. Н. Союзу, А. Маланчук.

ЗА УРЯД ВІДДІЛУ 213 У. Н. СОЮЗУ:

Ю. Бойко, президент А. Биріч, секретар

Почистьте хатні огрівачі!

ВАШІНГТОН. — Заступник адміністратора петролію, Релф

Появилась на американському книжковому ринку така книжка про Україну, на яку ми довго ждали, бо написав її визначний американський журналіст і письменник, а видала її одна з найстаріших і найбільших американських видавничих компаній. А що важніше: в книжці подана правда про Україну, а здійснення визвольних змагань українського народу звязується з перемогою та триумфом демократії. Отсею книжкою, що є повна віра в остаточну перемогу свободолюбних ідеалів українського народу, є:

Появилась на американському книжковому ринку така книжка про Україну, на яку ми довго ждали, бо написав її визначний американський журналіст і письменник, а видала її одна з найстаріших і найбільших американських видавничих компаній. А що важніше: в книжці подана правда про Україну, а здійснення визвольних змагань українського народу звязується з перемогою та триумфом демократії. Отсею книжкою, що є повна віра в остаточну перемогу свободолюбних ідеалів українського народу, є:

The Ukraine: A Submerged Nation

by WILLIAM HENRY CHAMBERLIN, published by The Macmillan Company, New York.

Отсея книжка повинна знайтись негайно теж і в домі американських українців. Написана вона в такій мистецькій, а рівночасній простій спосіб, що кожний прочитає її легко з великим зацікавленням. Надається вона якнайкраще на святочній дарунк нашім дітям і внукам, близьким чи дальшим знайомим, зокрема тим американцям, що ще мало знають про Україну, або але знають, начитавшись неправди про український нарід і його змагання, якої досі було так багато в Америці, та яка далі поширюється. Хай-жеж тепер кожний і кожна з нас стане до боротьби з тою неправдою поширюючи всюди правду, зокрема ту, що зібрана в отсій знаменитій книжці.

Замовлення на цю книжку wraz з належністю в сумі \$1.75 належить слати на таку адресу:

SVOBODA

P. O. Box 346

Jersey City, N. J.

Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

С. О. Д. не приймаємо.

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—Bergen 4-0237—Bryant 9-0582

WAR MANPOWER COMMISSION EMPLOYMENT REGULATIONS

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

Сущні робітники повинні мати посвідку, що вони є до розпорядності. При перенесенні до менше сушних робіт мусять мати крім цього згоду „Юнайтід Стейтс Емплоїмент Сервіс“. „Критичні“ робітники потребують те обох посвідок.

ПОТРІБНО МУЖЧИН І ЖЕНЩИН

ГОТЕЛЕВИХ РОБІТНИКІВ
Міжком і Мужчин
Добра платя. Вік не обмежений.
Не треба досвідів. У всіх департам.
KNOX HOTELS
Free Employment Service
234 7th Av., bet. 23 & 24 Sts., N.Y.C.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

ПОРТЕРІВ
Легка праця
робота постійна цілий рік.
God. Room 1123 Military Park Bldg.,
60 Park Pl., Newark, N. J.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА...
КУПУЙТЕ ВОЕННІ БОНДИ

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ГЕН. ХОР. МАРКО БЕЗРУЧКО

В листах з Європи, які одержуємо, все раз-у-раз доносять нам про смерть видатних українських людей. Ось повідомляють мене, що в Варшаві помер генерал хорунжий Марко Безручко. Цій видатній особі хочу присвятити отсей скромний спогад.

Після повалення гетьмана П. Скоропадського Генеральний Штаб Української Армії доручив генералови М. Безручкові сформувати 6-ту Стрілецьку Січову Дивізію. Підготувавши праця на формування дивізії була серед найтяжчих обставин політичного і шоденоного життя. То були часи, коли після яскравого вислову одного з наших земляків: — „не було на світі просвіту, здавалось забув нас сам Бог“. Січові стрільці тай старшини, як матеріял, тоді ходили як тіні від невідомого і тифу. Та краші з них, сильніші вірою, під проводом міцного духом і твердою серцем командира 6. дивізії генерала Безручка, здолали таку сформувати дивізію, щоб на чолі з ним піти на те велике діло служби Отчизні — на найбільше в світі діло саможертви. І ця хоробра дивізія, на чолі з генералом Безручком пішла на це велике і святе діло з вірою в правоту своєї справи. Ця дивізія під проводом бойового командира доконала чудес підчас наступу на Київ, а потім і відступу в голодних лісах на Волині і Поліссі, де січові стрільці відбивались як льви від часами вдесятеро сильнішого ворога. Не дарма большевицьке вище командування не радило частини червоної армії робити прориви на участках 6. Стрілецької Дивізії. Це було під Перемою-Яровою, майже кожна річка на Волинській Полісі була свідком вищої відважної боротьби і безоглядної саможертви. В той час московсько-азіатські червоні вожді намагались вдерись в Європу, але українське військо, а найбільше 6. Дивізія стримала большевиків під проводом ге-

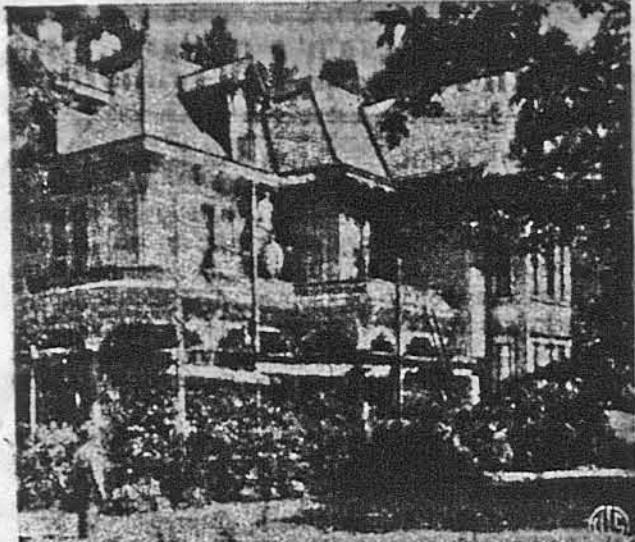
нерала Безручка, нагадууючого стародавнього Леоніда. Стримала цей наступ. 6. С. С. Дивізія безупинно, майже не відпочиваючи, билася з ворогом, траплячи в упертих боях своїх вірних побратимів від Ніжнева аж до Бару. А слава про них бігла полями України далеко попереду їх... Ми були спокійні, ми не боялись, бо знали, що до нас прийде 6-та дивізія, говорили мешканці м. Бару. Ця дивізія відходила лише тоді, коли приходив наказ відійти. Стріляти під умилним проводом проявляти нелюдську впертість, завзятість і високий віреш мужності. Вони доказали, що були готові смерті за Україну і умирали за неї.

Так було... 6. С. С. дивізія була бойова частина, а стала бойовою тому, бо генерал Безручко, коли формував дивізію, то брав до неї виключно чесних, ідейних, нічим незапнялених старшин і стрільців. В цій дивізії були наддніпряни, але було досить велике число галицьких стрільців і старшин, було трохи і буковинців. Один з галицьких старшин, полк. Роман Сушко, був помічником командира. Ця дивізія була модерною військовою частиною. Стрільці мали гарну військову уніформу.

Та обставини склались так невідрадні, що українське військо було примушене залишити Рідний Край і опинилось в польських інтернованих таборах.

В такій гарній бойовій дивізії бракувало ще свого військового священника. Я і звернувся до генерала Безручка і запропонував йому свої послуги обслуговувати в стані священника рідне військо. Так і сталося.

В інтернованих таборах генерал Безручко був все начальником групи. І тут за грами генерал Безручко все турбувався поліпшити долю всіх козаків і старшин. Завдяки його заходам повстали в тих таборах всілякі культурні установи: школи, театри, друкарні, газети, журнали, бібліотеки і т. п. Я використовував нагоду і теж при допомозі генерала Безручка друкував молитовники, церковні книжки і

ЛІТНИЙ БІЛИЙ ДІМ. — Індепенденс, Мізурі, маленьке містечко, стане незабаром загальною відомим, бо там проведе літо президент Труман з родиною у своїх власних домі, який бачимо на образку.

„Релігійно Науковий Вістник“

Перебуваючи в таборах все ходили чутки, що підготовляється в Україні повстання. І дійсно в листопаді 1921 р. виїхало з таборів 1000 смільчаків героїв на повстання. Між і з нашої 6. С. С. дивізії виїхало під проводом полк. Р. Сушки найбільше хоробрих воїнів. Пригадую, як ото перед відходом приходили до мене воїни і просили благословіння і молитов, ідучи з порожніми руками в бій. Загального повстання в Україні не було, а повстанці воїни пішли на мученичу смерть. Коли большевики розстрілювали в Базарі 359 воїнів повстанців, то стрілець 6. Дивізії Шербак сказав комуністам перед розстрілом таке:

„Я, козак 6. Стрілецької Дивізії, від себе і козаків, яких я знаю, кажу вам: ми знаємо, що нас чекає й ми не боїмося смерті, але до вас служили не підемо. Колиж ви нас побете, то знайте, що за нас вам помстить весь український нарід, а коли до українських козаків дійде чутка про вашу ганебну роботу, то за кров нашу вони нищити будуть все, що має хоу малий зв'язок з вами, каторжане. Ми боремося за ідею. Знаємо, що багато з нас складуть голови, але твердо віримо, що переможемо. Ви це знаєте добре... Убивайте, каторжане, ми готові...“

Табори інтерновані були ліквідовані 1. травня 1924 р.

Генерал Безручко виїхав до Варшави, жив весь час там, та десь в 1935 р. тяжко захворів. Переживав душевні муки, довгий час мучився і в Варшаві помер. На жаль не подано, якого дня, місяця і року він помер.

Ось так відійшла від українського народу талановита, ідейна, військова людина в таку пору, коли так йому потрібно характерних та ідейних людей.

о. Петро Білон.

ВІРІВАЙМО ПРІВУ: ДБАЙМО ЗА РІДНУ ШКОЛУ.

Історія Західної України налічує золоту сторінку, коли буде описувати боротьбу Рідної Школи за душу української дитини. Сьогодні не можна

собі навіть представити, як виглядав би український нарід на 3. Україні без праці цієї величезної інституції.

Тут на американському континенті, справа Рідної Школи не є такою, якою вона була в 3. Україні, бо тут цілком інші обставини. Тут маємо свободу, жадного переслідування тут нема і через те не доцільно великої ваги Рідної Школи. І ддятого вже сьогодні стоять многі наші установи пустою, коли брати під увагу молоде покоління. Очевидно, що діти виховані без належної підготовки в родині, без знання української історії й світлого минулого, остануться для нас все чужими. Між ними і родичами виростає прірва, іноді дуже болюча, та на жаль, вина тут самих родичів, що не подбали навчити своїх дітей свого і тимсамим шанувати свій волос батька й матері. А на доказ того, нехай послужать ті три фрагменти, які взяті з нашого тут життя.

В одній вищій філадельфійській школі, в 1937 році, мав відбутись міжнародний музичний Фестиваль, в якому брали участь самі студенти, а між ними й наша студентка. Комісія, яка провіряла намічені в програмі музичні твори, стояла на тому, що композиції повинні належати до того народу, з якого походить студент чи студентка, що має виступати. Показалося, що наша студентка взагалі не знала, чи її нарід має якусь клясичну музику. Родичі її взагалі музики не знали. Та в пригоді став один зі своїх в Канаді, який негайно вислав потрібні українські композиції. Та комісія вирішила, що українська музика належить комо іншому, а вона, як „рутинієн“, повинна грати композиції свого „рутенського“ народу. По довгих вясненнях, справу позадженено. Та як почувалась ота молода українка перед комісією?

Вчасі теперішньої війни хлопець з американської армії отримує приїзд до Вашингтону на важну радіову позицію. В формулярі треба було подати своє національне походження і родинну хронологію до праїда. Хлопець подав „рутинієн“ як свою національність. Про родинну хронологію не міг написати нічого, бо

дасть вам ваших дітей із шизагалі, як американець, тим роки та рідним світоглядом. ніколи не цікавився. Здивувався не мало, коли довідався команди, що такого народу як Обеднання в Вінніпегу, Мані-„рутинієн“ взагалі немає. Тим разом стрий з Канади прийшов на поміч і між Вашингтоном та Торонтом пішла жива переписка. Справу вкінці вяснено, але добру і цікаву посаду залиш за той час хтось інший. Що сьогодні думає хлопець про своїх родичів — не трудно догадатись.

В одній родині є семеро дітей. Шестеро подружені і всі подружа мішани. Сема дочка заручена за поляком. Родичі, побачивши, що не є добре з попередніми подружками, не годяться. Вислід: дочка відтіла з дому і невінчана зникла у розлогіх просторах Америки зі своїм судженням. Лишилися родичі на старість круглими сиротами, бо діти розбрились, кожне у свій власний вірий.

„Краще пізно, як ніколи“ — каже наша народна приповідка. Дещо це можна направити. Тому обов'язком родичів є подбати про те, щоб їхні діти були в Рідній Школі, зараз, тепер. Спасати треба ще те, що можна спасти. Нехай родичі дадуть дітям те, що дають інші народи своїм дітям. Американські діти за маємком не питають. Але вони горді, коли їх родичі можуть їм дати відповіді на різні питання, на які їхня буйна уява не може відповісти. Говорити дітям про краєві корчми, бійки, босе ходження, що мало місце 30 літ тому — дітям не імпонує. Зате люблять слухати про визвольну боротьбу України, про славних наших людей, та все те, що записане в нашій Книзі Битія, з якої черпала силу ті всі, що пішли в нерівний бій за краще завтра. Очевидно, не всі родичі знають свою історію, тому саме дайте своїх дітей Рідній Школі і дбайте про неї, а вона напевно від-

дасть вам ваших дітей із шизагалі, як американець, тим роки та рідним світоглядом. ніколи не цікавився. Здивувався не мало, коли довідався команди, що такого народу як Обеднання в Вінніпегу, Мані-„рутинієн“ взагалі немає. Тим разом стрий з Канади прийшов на поміч і між Вашингтоном та Торонтом пішла жива переписка. Справу вкінці вяснено, але добру і цікаву посаду залиш за той час хтось інший. Що сьогодні думає хлопець про своїх родичів — не трудно догадатись.

В одній родині є семеро дітей. Шестеро подружені і всі подружа мішани. Сема дочка заручена за поляком. Родичі, побачивши, що не є добре з попередніми подружками, не годяться. Вислід: дочка відтіла з дому і невінчана зникла у розлогіх просторах Америки зі своїм судженням. Лишилися родичі на старість круглими сиротами, бо діти розбрились, кожне у свій власний вірий.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СТЕРНІЕТОН, Н. Я. — Бр. св. Арх. Михайла, від. 211, повідомляє всіх своїх членів, що пірничі збори відбудуться в суботу, 9. червня, тобто в годині 7:30 вечір, в церковній залі, 35 Варен ул. Просимо всіх членів і членів прийти на збори і послухати звіту уряду і контр. комісії. Буде багато важних справ до позашкільного життя. Не привніши на збори членів підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол. — За уряд: В. Геба, предс.; Г. Райнгард, кас.; Т. Соколовський, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 3. червня 1945 року помер ПРОКІП ДУБИК, довголітній член Українського Запозомого Тов. Дністер, від. 381 У. Н. Союзу в Нью Йорку. Покійний походив зі села Синиля, пов. Золочів, Зах. України. Полюючи у смутку жону Юлію та трьох синів Михайла і Миколю, котрі служать в Американській Армії, та Василя в дома. Похорон відбудеться в п'ятницю, 8. червня 1945 р., в год. 9 рано з похоронного заведення Петра Яреми 129 7-ма вул. до церкви св. Юрія при Семіп вул. Просимо всіх членів підлягає карі 1 дол. за неяви на похорон. — В. П. П. П. Кучма.

Ви певно радіб знати дещо більше про наше життя в Америці, про свою власну працю, про свої власні мрії, бажання і заманяння. А теж і про те, якими думками живуть Ваші діти. Коли так, то пам'ятайте, що про те все є дуже цікавий матеріял у книжці:

ЮВІЛЕЙНИЙ АЛЬМАНАХ

виданий з нагоди

П'ЯТДЕСЯТЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ У. Н. СОЮЗУ.

Запросіть і ви того Гостя до своєї хати, бо в його товаристві розвіється не одна чорна хмара, що залягла нашу душу! Той Гість додасть вам своїм словом віри в наші власні сили! Він звеселить вас і приведе до рівноваги, коли ви в сумніві й смутку. А приймаючи його в свою хату пам'ятайте, що ним виявляєте теж і те, що й ви є з цим нашим народом співробітником при розбудові нашого народного й церковного життя, що й ваша хата, це культурна хата свідомої, української родини, що дорожить своїм рідним і своєю українською книжкою, так гарно виданою не для кого іншого, а для нас, для — нашої хати.

Ціна за Альманах, що має понад 300 сторін друку: \$2.50.

Замовляйте, пишучи на таку адресу:

СВОБОДА

81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY 3, N. J.
ЗАВВАГА: Хто замовить з Альманахом ще й Пропам'ятку Книгу У. Н. Союзу, дістане обидві книжки за \$3.00.

Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

To the People of this Community

In 1944 our National Income per person reached an all time high of \$1,191, more than double the average income of \$540 during 1939. Even if you get expenses have increased considerably during the war years, you would still have hundreds of dollars to put aside for that rainy day.

The Payroll Savings Plan and the Seventh War Loan provide you with the opportunity and the incentive for assisting your Government and aiding yourself by increasing your participation in both of them. You are acting directly to check increased living costs when you invest in War Bonds today, and you are preparing to enjoy in the future the security and advantages afforded by sound investments. These considerations of self-interest may be stated in dollars and cents. But you as Americans will be above all interested in the fact that your War Bond buying reaffirms your part of faith with the men who are fighting the war for you.

THE EDITOR

ТАРЗАН, ч. 1189. Подвійна небезпека.

SAVORING HIS TRIUMPH, THORWALD HELD TARZAN ON HIGH READY TO HURL HIM FROM THE PRECIPICE.

Однаке Тарзан навіть у такій небезпеці заховав спокій. І він взявся на очайдушний спосіб.

HE STRUCK HIS FOE A TERRIFIC BLOW, LUCKILY THORWALD STAGGERED BACKWARD AND FELL. TARZAN BROKE FREE.

Він ударив свого ворога з незвичайною силою. Торвальд захитався й впав назад. Тарзан вирвався йому з рук.

„Тепер ми його вбємо“, сказав один з Гітлерових сторожів.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Бр. св. Арх. Михайла, від. 142, повідомляє членів, що пірничі збори відбудуться в суботу, 9. червня, в год. 8. вечір, в У. Н. Домі, 214-216 Фултон-ул. Кожний член обов'язково має бути на цих зборах, бо це є пірничі збори. Кожний член має взяти білет на спільний союзовий бал, а також буде роздана ливенда від У. Н. Союзу. Довгуючі члени мають вирішати свої вкладки. Просимо привнести нових членів до Союзу, за що отримаєте нагороду. — П. Остапчук, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Пірничі збори Бр. св. Василя, від. 339, відбудуться в суботу, 9. червня, в год. 7. вечір, в домі Гроуади, 3322 М. Лавренс ул. Просимо всіх членів бути на цих зборах, бо маємо важні справи і буде звіт котроїсь за 6 місяців. — За уряд: І. Сорока, ек. предс.; І. Сорока, мол. кас.; А. Хромик, секр.

АРТИСТ-МАЛЯР

Малює і декорує церкви, як в готичким, византийським і українським стилем, по уміркованій ціні. Пишіть на понишу адресу:

Wm. PANCHAK

c/o Summa

11 East 7th Street

New York, N. Y.

ГАРНА ФАРМА в селі Ню Джерсі, величчю 77 акрів, в тім приблизно 15. акрів ліса, при селі дорож, мешкальний дім 7-ми кімнатами, багато будинків для дрову, електрика і вода. Власник хоче скоро продати за \$8,000. Вплати згідно з умовою.

Також фарма 200 акрів в тім 70 акрів доброї рілі, 45 акрів старого ліса, мешкальний дім на 10 кімнат. Усі потрібні господарські будови. Продає старша жінка за \$4,500. Вплати \$2,000.

Головіть до:

JOSEPH BEKARCIAK

REAL ESTATE BROKER

112 EAST 7th STREET

NEW YORK 3, N. Y.

МИРІС ЛІТВІН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
801 SPRINGFIELD AVENUE,
corner Harrison Place
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-9090

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
і місце
ОБСЛУГОВУЄМО В ПЕРТ АМБОВІ І ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN
FUNERAL HOME
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК
заряджує, погребам по ціні так низькій як \$150
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА

ІВАН БУНЬКО
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY
Qualified funeral at low as \$150
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК
Знижує похоронні
8 BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦІ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel: ORchard 4-5988
BRANCH OFFICE & CHAPEL,
707 Prospect Avenue,
(bet. E. 156 St.)
BRONX, N. Y.
Tel: MEtropolitan 8-4877